

Z rozhodnutí shora uvedených jest patrno, že nejv. soud při řešení otázky nepostupuje jednotně. Ačkoli jde o otázku zásadní, nebylo ani jedno z citovaných rozhodnutí uveřejněno ve sbírce Vážného.

Dr. Karel Roubíček, ausk.

O tom, zda bylo někomu projevem ublíženo na cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity napadeného, nýbrž hledisko objektivní, založené na všeobecných názorech spoluobčanů (obecné mínění), po případě na názorech užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží, tu však jen tehdy, lze-li jimi doplniti názory panujícího mínění, nikoliv i tenkrát, odporují-li všeobecnému přesvědčení většiny spoluobčanů.

Rozh. ze dne 4. října 1937, Zm I 730/37, čís. 5986 Sb. n. s.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost soukromého žalobce M. do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetského, jímž byl obžalovaný A. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

D ů v o d y: Nalézací soud neshledal v obsahu pozastaveného článku skutkovou podstatu přečinu podle §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti, ježto se článek podle úsudku průměrného čtenáře nedotýká cti soukromého žalobce, o němž se naopak vyslovil s pochvalou, nýbrž že článkem byly posuzovány nezdravé sociální poměry v podnicích, na doklad čehož byl uveden i případ soukromého žalobce. Zmínil-li se článek o chorobě soukromého žalobce, nebylo mu ani touto částí článku ublíženo na cti, jak je zřejmo z obsahu pozastavené stati.

Zmateční stížnost vytýká s hlediska důvodu zmátečnosti podle čís. 9a § 281 tr. ř. právní mylnost tohoto výkladu obsahu a smyslu uvedeného článku. Podle zmáteční stížnosti je smysl projevu posouditi jednak podle hlediska subjektivního, to jest, jak pocítoval projev ten, jehož se dotýkal, jednak s hlediska objektivního, to jest s hlediska třetích osob; objektivním hlediskem je nejen hledisko obecné (hledisko průměrného čtenáře), ale i hledisko užších kruhů společenských (hledisko stavovské). Nalézací soud pochybil prý, 1. ježto používaje při výkladu smyslu článku objektivního hlediska obecného došel k nesprávným závěrům o smyslu článku, pochybil prý však i tím, 2. že nezkoumal smysl článku a) s hlediska subjektivního (s hlediska napadeného) a b) s objektivního hlediska stavovského (ve kterém směru neprovedl ani nabídnuté důkazy — § 281, čís. 4 tr. ř.).

Zmateční stížnosti však nelze přiznati úspěch.

K bodu 1. Podle obsahu pozastaveného článku, jak byl zjištěn napadeným rozsudkem, je soukromý žalobce znamenitým technickým úředníkem v B. závodech, jenž pracoval dlouho do

večera; za tuto práci byl odměňován týdně mzdou 80 Kč, nebyl přihlášen k nemocenskému pojištění a onemocněl tuberkulosou.

Dospěl-li nalézací soud — vycházeje při výkladu článku s hlediska průměrného čtenáře (objektivního hlediska obecného) — k závěru, že snahou článku je vytýkati nezdravé sociální poměry v B. závodech, že však jím podle použitého hlediska nebylo soukromému žalobci ublíženo na cti, a to ani zmínkou o jeho onemocnění, je přisvědčiti tomuto výkladu.

Vždyť podle obecných názorů (obecného mínění — § 2 cit. zák.) není někdo vydáván v opovržení (po případě snižován) v obecném mínění, uvádí-li se o něm, že je znamenitým a pilně pracujícím úředníkem, třeba i nedostatečně odměňovaným. Zmiňuje-li se článek o onemocnění soukromého žalobce jako o pouhé skutečnosti, nebylo mu ani tím ublíženo na cti, jak vyplývá ze souvislosti, v níž je tato skutečnost v článku uvedena.

Nelze proto přisvědčiti zmateční stížnosti, popírá-li správnost závěru nalézacího soudu v uvedených směrech. Snaží-li se zmateční stížnost dovoditi, že článek viní soukromého žalobce z toho, že pracuje za tak nepatrný plat (robotí za almužnu), ježto si není vědom ceny své práce a své lidské důstojnosti a z neschopnosti domoci se přiměřeného platu a jen obvyklých práv svých druhů, činí tak neprávem, neboť znění článku nedává žádný podklad k takovému výkladu, zejména ne, že by se soukromý žalobce spokojil s uvedeným platem z nečestných pohnutek. Okolností, že se lidé obávají nákazy, nelze odůvodniti závěr, že nemocný tuberkulosou je uváděn v opovržení nebo snižován v obecném mínění již pouhým sdělením tohoto onemocnění.

K bodu 2. a) Pomluvou podle § 2 zákona o ochraně cti je uvedení nebo další sdělení skutečností, které jsou způsobilé někomu vydati v opovržení (třeba jen v užším kruhu, ke kterému patří), nebo snížení v obecném mínění (odůvodnění vládního návrhu tisk 830/1930, str. 20).

Jak ze znění zákona, tak z jeho odůvodnění je zřejmo, že o výkladu, zda bylo projevem někomu ublíženo na cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity postiženého, nýbrž že pro takový výklad je směrodatné jediné hledisko objektivní. Mohou proto býti ublížením na cti jen útoky, snižující způsobem v zákoně o ochraně cti blíže vytčeným mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů (srovn. rozh. čís. 4738 Sb. n. s.).

Pro opačný výklad nelze nic dovozovati ze slova »někdo« v §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti — jak činí zmateční stížnost — neboť tím je označen toliko postižený subjekt.

Nepochybil proto nalézací soud, nepodrobil-li pozastavený článek rozboru i se subjektivního hlediska soukromého žalobce.

K bodu 2. b) Objektivní úsudek o tom, že bylo někomu ublíženo na cti, lze dovoditi podle všeobecných názorů spoluobčanů (srovnej pojem »obecného mínění« podle § 2 zák. o ochraně cti)

po případě podle názoru užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží (srov. odůvodnění vládního návrhu).

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku, že opominul uvažovati o tom, zda byla čest soukromého žalobce ohrožena s hlediska názoru těchto užších kruhů společenských, to je v souzeném případě s hlediska názoru panujícího ve společenském kruhu »moderních lidí techniky a obchodu«, k jejichž kruhu soukromý žalobce patří. Dovolávajíc se názoru těchto kruhů snaží se zmateční stížnost dovoditi, že v souzeném případě bylo soukromému žalobci ublíženo na cti, ježto uvedené kruhy hodnotí jednotlivce podle obchodní zdatnosti, to je podle toho, co dovede vydělati a jak dovede uplatniti svoje hmotné zájmy, že v pozastaveném článku byly soukromému žalobci odepřeny tyto schopnosti tím, že bylo o něm tvrzeno, že pracuje za nepřiměřený plat a že mu chybí zdraví, které je klíčem k životnímu úspěchu.

Zmateční stížnost však ani tu neobstojí.

Na názorech užších kruhů společenských lze založiti úsudek o způsobilosti projevu ohroziti čest někoho jen tenkrát, lze-li jimi doplniti názory panujícího obecného mínění, s nimiž jsou v souladu, nikoli však tenkrát, odporují-li zásady, jimiž se řídí tyto kruhy, všeobecnému přesvědčení převážné většiny spoluobčanů (rozh. čís. 4950 Sb. n. s.).

Nahoře pod bodem 1. bylo dovozeno, že výklad článku, jak jej provedl nalézací soud, vyhovuje tomuto obecnému mínění. S ním však nelze uvést v soulad názory, o nichž tvrdí zmateční stížnost, že jimi je ovládána společnost »moderních lidí techniky a obchodu«.

Nelze proto v souzeném případě úsudek o způsobilosti skuteností uvedených v pozastaveném článku vydati soukromého žalobce v opovržení nebo snížení ho v obecném mínění odůvodniti uvedenými názory společnosti, k níž patří soukromý žalobce podle tvrzení zmateční stížnosti, nýbrž jen obecným hlediskem objektivním, jež bylo pod bodem 1. naznačeno.

Nepochybil proto nalézací soud, nezkoumal-li smysl článku i s hledisk zmateční stížností požadovaných (§ 281, čís. 9a tr. ř.), ježto tato hlediska jsou v případě, o nějž jde, nezávažná pro výklad článku; nelze dále vytýkati nalézacímu soudu, že neprovedl nabídnuté důkazy (§ 281 čís. 4 tr. ř.) o tvrzených názorech užšího společenského kruhu soukromého žalobce, neboť podle uvedených právních hledisk je patrné, že jejich neprovedením nebyla obžaloba zkrácena (§ 281, poslední odst. tr. ř.).

Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná podle § 3, odst. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z. ve znění zákona čís. 56/1935 Sb. z. a n. již v neveřejném zasedání. Dr. Poláček.